

ESIKASVATA LOISTELIAITA GLADIOLUKSIA

oma PIHA

NYT
100 SIVUA!

2/2008 6,90 €
www.omapiha.info

BETTINA
Sågboomin
puutarhassa

Etelä-Suomen
PARAS PIHA
- Pitsiaitoja ja
vihreyttä

LISÄÄ
sammalta!

JÄNIKSET pihalla

Aarno Kasvi:
LUMPEENKUKKIA
lammikkoon

VIHERHUONEESSA pihaelämäö
ympäri vuoden

Juhannuspioni KAIKKIEN saataville

Suuri PIHA viihtyisäksi

Kirjoittaja suomalainen hortonomi, joka oli mukana rakentamassa näyttelypuutarhaa viime vuoden Chelsean puutarhanäyttelyyn Englannissa.

Tarvitaanko lisää salviaa? Suunnittelija ja istuttaja pohtivat. Puutarhasuunnittelija Andy Sturgeon on alansa konkari ja julkkis Britanniassa.

AS

Chelsea Flower Show Ideasta näyttelypuutarhaksi

Chelsea Flower Show on puutarha-alan ihmisille sama kuin karkkikauppa lapsille - mahdollisuuksien ihmemaa. Tänä vuonna peräti 85. kertaa järjestettävä näyttely on yli 157 000 läheltä ja kaukaa saapuvan harrastajan ja ammattilaisen vuoden kohokohta.

”Karkkikaupan hyllyt” eivät kuitenkaan täyty itsestään – takana on yli vuoden työ, kuten kurkistus kulissien taakse puutarhasuunnittelija Andy Sturgeonin valmistautumiseen osoittaa.

Kerran vuodessa Lontoon Royal Hospital Chelsean puistot muuntuvat maailman suurimmaksi puutarha-alan näyttelyksi. Tämän kaiken takana on ”verta, hikeä ja kyynelitä”. Suomalaisillekin puutarha-alan ammattilaisille ja harrastajille tutussa Chelsea Flower Show:ssa nähtiin 20 suurta kilpailupuutarhaa, seitsemän Chicpuutarhaa (tyylikästä), kuusi City-puutarhaa (kaupunkipuutarhaa) ja yhdeksän Courtyard-puutarhaa (sisäpihaa). Vuoden 2007 uutuuksena oli viisi puutarhaa kattoterassille. Maailman 600 johtavaa puutarha-alan ammattilaista esittää Chelsean kukkanäyttelyssä uusimmat ideansa ja huippuun kehitetyt tuotteensa, ovat ne sitten leikkokukkia tai puutarhasommitelmia.

Tiukat vaatimukset ja tarkat ohjeet

Jotta suunnittelija voisi päästä toteuttamaan kilpailutyötään Chelsea Flower Show:ssa, hänen täytyy yleensä olla jo alalla kykynsä näyttänyt. Show’n järjestävä Royal Horticultural Society on erittäin tarkka tasosta.

Vuoden 2007 puutarhoja yhdisti järjestäjän ohje tavoitella kestävä kehitystä; kastelussa ja muussa ylläpidossa oli käytetty aikaisempaa enemmän muun muassa tuulienergiaa ja aurinkoenergiaa. Britannian toistuvat vesipulat muistaen pyrittiin myös käyttämään kasveja, joilla on hyvä kuivuuden kestävyys ja vähäisempi veden tarve kuin joillakin edeltävien vuosien suosikeilla. Esimerkiksi rosmariinia (*Rosmarinus officinalis*) ja punalehtistä ohdaketta (*Cirsium rivulare* 'Atropurpureum') näkyi monin paikoin.

Suunnittelija Andy Sturgeon on jo vanha konkari. Hän on kaksinkertainen Chelsea Flower

Show’n kultamitalisti (2005, 2006), lukuisien puutarhojen suunnittelija, TV:n puutarhaohjelmien juontaja ja kahden puutarhakirjan kirjoittaja.

Kantava idea lähti huonekalusta

Andy Sturgeon on erityisen kiinnostunut modernista muotoilusta ja arkkitehtuurista, joista hän on ammentanut ideoita. Ei ole harvinaista tavata suunnittelijaa kamera kädessä huonekalukaupassa tai kaupungilla tutkimassa rakennuksien yksityiskohtia.

Andyn sponsoriksi vuoden 2007 Show’hun lähti Britannian syöpätutkimuslaitos, Cancer Research UK. Luotettava sponsori onkin tärkeä, sillä puutarhan kokonaiskustannukset nousivat suunnittelijan mukaan noin 370 000 euroon.

Andyn suunnitteleman Cancer Research 2007 -puutarhan kantava idea syntyi tälläkin kertaa juuri huonekalusta. Erään ”alvaraaltomaisen” tuolin toteutus antoi suunnittelijalle

Paviljongin modernit italialaiset ”mööpelit” saatiin kuin saatiinkin avajaispäiväksi paikalle.

käsityksen siitä, miten puuta voi taivuttaa. Tätä ideaa Andy Sturgeon lähti kehittämään eteenpäin yhteistyössä puusepän kanssa.

- Ensiksi väännettiin rautalangasta luonnos, josta sitten tehtiin oikean kokoinen versio metallista. Lopullisen taivutetun tammipuisen ”nauhan” eli puutarhan eri alueita yhdistävän 30-metrin kolmiosisaisen puutyön valmista-

minen vei kaksi kuukautta. Teoksen lopullinen pystytys näyttelypuutarhaan vei sekkin kolme päivää, Andy muistelee.

Puuveistos esittää jatkuvuutta ja yhteistyötä. Syöpähoito on kokonaisuus, josta vastaavat lääkärit, hoitohenkilökunta sekä potilaan lähimmäiset yhdessä – syöpää voidaan hoitaa vain yhteistyössä.

Pohjatyö raskasta roudaamista säiden armoilla

Suurimman haasteen puutarhasuunnittelijalle asettavat yleensä luonnonolosuhteet. Näyttelypuutarhan fyysinen rakentaminen kestää kaiken kaikkiaan kolme viikkoa. Sinä aikana koetaan niin kaunista ja aurinkoista säätä kuin kaatosadettakin. Chelsea Flower Show’n

Istutuksen alkuvaiheessa puutarhatontti oli varsin karu, mutta pian tyhjyys alkoi täytyä istutuksista.

aikaan ovat sääolosuhteet Englannissa perinteisesti mitä epävakaimmat.

Puuveistos, vaikka onkin puutarhan kokoaava voima ja katseenvangitsija, on kuitenkin vain osa kokonaisuutta silloin kun rakennetaan näyttelypuutarhaa. Tyhjälle 20 x 5 metrin puutarhapohjalle saapuvat ensiksi maisemioijat.

Pohjan ja niin kutsuttujen kovien rakenteiden tekeminen kesti noin kaksi viikkoa. Tämä rakennusvaihe on yleensä raavaiden miesten raskasta "roudaamista". Mutaisin saappain paikalle kuskattiin maa-ainesta, rakennettiin japanilaistyylinen paviljonki ja puutarhan sydämeen amfiteatterimainen syväne kalkkikiviaskelmineen, sekä puutarha-alueen takaseinäksi kuparipäällysteinen säleikkö.

Viikko vilskettä istutuksessa

Cancer Research UK Gardenin kasvillisuuden runkona olivat muotoon leikatut marjakuusi-aidat, joiden korkeus ja pituus vaihteli. Ne antoivat hyvän taustan muulle kasvillisuudelle. Tärkeä osa kasvillisuutta olivat myös ruusut, sekä heinien ja akileijojen (*Aquilegia*) yhteisleikki. Puutarhassa käytettiin tilaa jakamassa

Jouduimme lainaamaan multaa sekä myös muutamia kasveja, joita aikaisemmin valmiiksi ehtineiltä kilpakumppaneiltamme oli jäänyt yli!

idänpagodikanukkaa (*Cornus controversa*), joka Englannissa tunnetaan "hääkakkupuuna". Ilta-aurion osuessa saroihin (*Carex testacea*), höyhenheiniin (*Stipa arundinacea* ja *Stipa tenuifolia*) sekä ruusuihin (*Rosa 'Rhapsody in Blue'* ja *Rosa 'Reine des Violettes'*), kasvien väriyty antoi viimeisen silauksen puutarhalle korostaen tammisen nauhan väriä.

Varsinaiseen istutustyöhön käytettiin aikaa viikon verran. Meitä oli työssä suunnittelijan

lisäksi kuudesta seitsemään ammattipuutarhuria aamuvarkaisesta auringonlaskuun. Työ oli juuri niin multaista ja raskasta, mutta ah-niin-ihanaa, kuin puutarhatyö yleensäkin – täydellinen vastakohta valmiin puutarhan ympärillä pyörivälle shampanjatunnelmal-le. Puutarhan liepeillä kävi jatkuva liikenne kuorma-autojen toimittaessa kasveja niin meille kuin muillekin puutarhojen rakentajille ja näytteilleasettajille. Meteli oli korvia

Haketta, multaa ja kasveja saapui autokuormittain. *Taxus baccata*, *Euphorbia*, *Foeniculum vulgare*, *Agapanthus africanus*, *Salvia nemorosa*, *Stipa arundinacea* ja niin edelleen. . .

Kirjoittaja istutuksen touhussa. Puutarhaa kiertelevä puuveistos kokosi puutarhan eri elementit luontevasti yhteen.

huumaava ja kaikkien piti pitää yllään" huomioliiviä oman turvallisuutensa takia.

Tuomariston oli määrä saapua maanantai-aamuna. Vielä edellisenä yönä me olimme teke-mässä viimeisiä istutuksia, vain auton lyhtyjen enää antaessa valoa. Meiltä loppuivat niin multa kuin hyväkuntoiset kasvitkin. Jouduimme "lainaamaan" multaa sekä myös muutamia kasveja, joita aikaisemmin valmiiksi ehtineiltä kilpakumppaneiltamme oli jäänyt yli. Olipa meitä

paikallinen yleisradio BBC:kin kuvaamassa, kun istutimme viimeisiä kasveja, tummakurjenpolvea (*Geranium phaeum 'Samobor'*) ja armeniankurjenpolvea (*Geranium psilostemon*) kellon käydessä lähelle yhtä yöllä. Tämä suunnittelija Sturgeonin puutarhan mattimyöhäinen valmistuminen, joka ei kuulemma ollut ensimmäinen kerta, aiheutti tietysti suurta hupia muiden kilpailijoiden joukossa; muilla työt sujuivat kuin rasvattu ja aikataulut pitivät.

Säiden armoilla - Chelsea Flower Show'n aikaan koetaan usein rankkoja sadekuuroja, mutta suunnittelija jaksoi hymyillä.

Heinien ja akileijain tanssia tuulenvireessä

Viimeistelyä sukkasillaan! Kilpailuaamuna ennen tuomareiden tuloa tiimimme kävi läpi mm. akileijat, poistaen mahdolliset yön aikana kuituneet kukat.

Arvovaltainen tuomaristo vahvisti muun muassa, että puutarhasuunnitelma oli yhtäpitävä toteutuneen puutarhan kanssa.

Puutarhamme kiinnosti myös Ruotsin kuninkaallisia ja lukuisia muita kuuluisuuksia.

Vaikeuksista huolimatta viilipyttynä

Kun suunnitellaan näyttelypuutarhaa, on yhteistyön eri yhteistyökumppaneiden kanssa sujuttava. Kuukausia etsittyään Andy Sturgeon valitsi paviljonkiin tietyt italialaiset huonekalut "pisteeksi i:n päälle". Niiden vain oli käydä huonosti. Toimitussopimuksen viimein järjestettyä ne juutuivat matkalla Milanosta Lontooseen Brysselin lentokentälle. Tieto vaikeuksista saapui tietysti vasta lauantai-iltana, kun kaikki huonekalukaupat olivat jo Lontoossa kiinni!

– Tarvitsen ne kyllä huomisen avajaisiin, koska huonekalunne ovat tärkeä osa suunnitelmaani – tehkää kaikki voitavanne, totesi uskomattoman viilipyttymäisesti tilanteeseen suhtautunut puutarhasuunnittelija. Huonekalut saapuivat kuin saapuivatkin erikoisrahtina suunnuntai-iltana vähän ennen keskiyötä perille Chelseaan. – Aina on odotettavissa komelluksia ja vastoinkäymisiä, Andy totesi kokemuksen tuomalla rauhallisuudella.

Kultaa ja kunniaa!

Chelsea Flower Show'n ensimmäinen päivä ei ole suuren yleisön – se on tuomariston arvostelupäivä, julkisten vierailupäivä ja näyttelyajan tärkein mediapäivä. Myös hänen majasteettinsa, kuningatar Elisabeth II perinteisesti tutustuu näyttelyyn.

Maanantaiamuna oli kuin olikin onnaksi valmista! Rättiväsyneen, mutta onnellisen Andyn työ ei kuitenkaan loppunut. Paitsi puutarhan rakennusvaiheen aikana, myös varsi-

naisen näyttelyviikon ajan Andy antoi haastatteluja eri tiedotusvälineille ja juoksi itse BBC:n TV-lähetyksiä Chelseaan. Jos suunnittelutyö ja istutus on muuten onnistunut, ei ylimääräisestä julkisuudesta ole tietenkään suunnittelijalle haittaa – päinvastoin.

On tärkeää, että kilpailun järjestäjälle toimitettu suunnitelma on yhtäpitävä toteutuneen puutarhan kanssa. Lopulliset viimeistelytyöt, kuten käytävien puhtaus tai Sturgeonin puutarhan modernin japanilaistyyllisen paviljongin tai puutarhan takaseinämien maalitöiden tarkistusmaalaukset saattoivat olla juuri se tarvittava viimeinen silaus – sillä niinhän siinä kävi, että kultaa ja kunniaa tuli. Kisaväsymykseen ei silti ole aikaa, sillä suunnittelu seuraavan vuoden kisaan on jo alkanut. ■

Kasvillisuuden runkona olivat muotoon leikatut marjakuusaidat. Amfiteatterimainen syväne kalkkikiviaskelmiseen korosti puutarhan keskiosan korkeuseroja.

IHANA KEVÄT!

P
H
A
P
I
R

Pihapiiri kutsuu!

Toteuta haaveesi kodin vihreästä olohuoneesta ja viihtyisästä pihasta. Ideat ja inspiraatio Pihapiiri-messuilta.

Puutarhamessut Lahden messukeskuksessa 11.–13.4.2008

100-vuotta ja vieläkin vihreä

Lahden Puutarhaseuran 100-vuotisnäyttely.

Unelmieni piha!

Uusia ideoita ja opastusta pihan suunnitteluun ja rakentamiseen alan ammattilaisilta.

Puutarha hoitaa puutarhan hoitajaa

Hyötyliikuntaa ja henkistä hyvinvointia puutarhasta.

Onko ruoho aidan takana vihreämpää?

Toimivat koneet ja työkalut. Multa, kasvinsuojelu ja lannoitus.

Istuta ja ihastele!

Siemenet, sipulit ja taimet sekä muut tarvikkeet.

Kysy asiantuntijoilta

Puutarha-alan neuvontaa, työnäyttöä sekä mielenkiintoisia luentoja päivittäin.

Avoimena: pe 11.4. klo 11–18, la 12.4. klo 9–17 ja su 13.4. klo 10–17

Pääsyliput: Aikuiset 12 €, S-etu kortilla 10 €. Lapset alle 15-v vanhempien seurassa veloitusetta. Eläkeläiset, opiskelijat 7 €. Ryhmäliput 7€/hlö (väh. 10 henkilöä/ryhmä)

Ystävällisarjous! Pe 11.4. 2 henkilöä yht. 12 €

Lahden Messut
www.lahdenmessut.fi